

Curtea Supremă de Justiție
DECIZIE

28 februarie 2017

mun.Chișinău

Colegiul penal în următoarea componență:

Președinte Nicolae Gordilă,

Judecători Elena Covalenco, Iurie Diaconu, Liliana Catan, Ion Guzun,

judecând, fără citarea părților, recursul ordinar declarat de procurorul în Procuratura de Circumscripție Bălți, Formusatii Andrei, prin care se solicită casarea deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 07 octombrie 2016, în privința lui

Șaban Vasili XXXXXX, născut la xxxxxx,
originar și domiciliat în s.Xxxxxxx, r-nul
XXXXXXX

și

Vasiliev Nicolae XXXXX, născut la xxxxxx,
originar și domiciliat în s.Xxxxxxx, r-nul
XXXXXXX.

Termenul examinării cauzei:

1. Prima instanță: 08.11.2010 – 28.10.2015;

2. Instanța de apel: 20.11.2015 – 07.10.2016;

3. Instanța de recurs: 27.12.2016 – 28.02.2017.

C O N S T A T Ă :

1. Prin sentința Judecătoriei Rîșcani din 28 octombrie 2015, au fost achitați:

- **Șaban Vasili**, de săvârșirea infracțiunilor prevăzute de art.332 alin.(2) lit.b) și art.191 alin.(2) lit.b), d) Cod penal, pe motiv că fapta nu întrunește elementele infracțiunii;

- **Vasiliev Nicolae**, de săvârșirea infracțiunilor prevăzute de art.332 alin.(2) lit.b) și art.42 alin.(5), 191 alin.(2) lit.b), d) Cod penal, pe motiv că fapta nu întrunește elementele infracțiunii.

2. Instanța a reținut că, Șaban Vasili și Vasiliev Nicolae au fost învinuiți de către organul de urmărire penală de faptul că, Șaban Vasili exercitând funcția de primar al s.Xxxxxxx, r-nul XXXXXX și fiind persoană cu înaltă funcție de răspundere, iar Vasiliev Nicolae exercitând funcția de director al SRL „Ratmos-R”, la 26 mai 2007, în primăria s.Răcăria r-nul Rîșcani, acționând în interesele lor personale în scop de a însuși din bunurile primăriei din aceeași localitate, au fabricat un act de primire-predare a mijloacelor fixe din SRL „Ratmos-R” în contul cotei valorice, și anume a garajului administrativ cu suprafața de 67,3 m², în folosul membrilor familiei lui Șaban Vasili, pe care ultimul ilegal l-a autentificat prin aplicarea ștampilei cu blazonul primăriei s.xxxxxxx, cât și prin aplicarea semnăturii din numele primarului.

În același scop, Șaban Vasili și Vasiliev Nicolae, fiind în înțelegere prealabilă, în aceleași împrejurări au înscris certificatele de proprietate privată: cu nr.XXX pe numele lui Șaban Vasili Xxxxxxx; nr.xxx pe numele lui Șaban Vasili Xxxxxxx; nr.xxx pe numele lui Șaban Eugenia; nr.xxxx pe numele lui Șaban Ludmila - eliberate de către Agenția Teritorială Bălți la 10 noiembrie 2000, date vădit false, precum că acestora din urmă li s-a eliberat din patrimoniul întreprinderii agricole SRL „Ratmos-R” în contul cotei valorice garajul administrativ enunțat mai sus, pe care Șaban Vasili ilegal le-a autentificat prin aplicarea ștampilei cu blazon a primăriei s.xxxxxxx, și a semnăturii sale din numele primarului s.xxxxxxx.

În aceleași circumstanțe și prin aceleași acțiuni, Șaban Vasili, exercitând funcția de primar al s.xxxxxxx, r-nul xxxxxxx, fiind persoană cu înaltă funcție de răspundere, și Vasiliev Nicolae, exercitând funcția de director al SRL „Ratmos-R”, au comis delapidarea averii străine în următoarele împrejurări:

Astfel, în baza art.17 alin.(6) din Legea nr.392-X1V din 13.05.1999 și Regulamentul de stingere a datoriilor curente față de stat ale întreprinderilor agricole în procesul de privatizare, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr.173, din 25.02.2000, de către comisia de privatizare a SA „Patria” a fost întocmit actul cu privire la inventarul patrimonial pentru stingerea datoriilor istorice ale SA „Patria” în care a fost inclusă și clădirea administrativă a acestei gospodării cu anexele - garajul și cazangeria, cu valoarea totală de 314.000 lei.

Ulterior, la 19 iunie 2001, cu participarea reprezentanților Inspectoratului Fiscal de Stat, a fost întocmit un aviz privind patrimoniul nebănesc ales pentru stingerea datoriilor curente față de stat, în care de asemenea a fost indicată clădirea administrativă cu anexele respective și în aceeași zi patrimoniul indicat în actele enunțate mai sus a fost predat în posesia primăriei s.xxxxxxx.

Tot ei, Șaban Vasili și Vasiliev Nicolae, la 26 mai 2007, în primăria s.xxxxxxx, r-nul xxxxxxx, fiind în înțelegere prealabilă și acționând în interesele personale în scopul însușirii din bunurile primăriei din aceeași localitate, au fabricat un act de primire-predare a mijloacelor fixe de la SRL „Ratmos-R” în contul cotei valorice, și anume a garajului administrativ, cu suprafața de 67,3 m², cu valoarea de 14900 lei, în folosul lui Șaban Vasili Xxxxxxx certificat de proprietate cu nr.xxx; Șaban Vasili Xxxxxxx certificat de proprietate cu nr.445; Șaban Eugenia certificat de proprietate cu nr.xxx; Șaban Ludmila certificat de proprietate cu nr.xxxx, eliberate de către Agenția Teritorială Bălți la 10 noiembrie 2000. Astfel, au fost introduse date vădit false, precum că acestora din urmă li s-au eliberat din patrimoniul întreprinderii agricole SRL „Ratmos-R”, în contul cotei valorice, garajul administrativ enunțat mai sus, pe care Șaban Vasili ilegal l-a autentificat prin aplicarea ștampilei cu blazon a primăriei s.Răcăria, cât și prin aplicarea semnăturii sale din numele primarului s.xxxxxxx.

Ulterior, Șaban Vasili a organizat transmiterea actului de primire-predare a mijloacelor fixe din SRL „Ratmos-R”, în contul cotei valorice și a certificatelor de proprietate privată la Oficiul Cadastral Teritorial Rîșcani.

În cele din urmă, Oficiul Cadastral Teritorial Rîșcani, luând în considerație actul de primire-predare a mijloacelor fixe din SRL „Ratmos-R”, în contul cotei valorice și a certificatelor de proprietate privată din numele persoanelor nominalizate, falsificate de Șaban Vasili și Vasiliev Nicolae, la 12 iunie 2007, a înregistrat garajul administrativ,

atribuindu-i numărul cadastral xxxxxxxxxxxx după Șaban Vasili Xxxxxxx cu cota parte de proprietate -50 %, Șaban Eugenia cu cotă parte de proprietate - 48%, Șaban Vasile Xxxxxx cu cotă parte de proprietate - 1%, Șaban Ludmila cu cotă parte de proprietate - 1%.

3. Împotriva sentinței a declarat apel procurorul, care a solicitat casarea acesteia, rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărâri, prin care:

- *Șaban Vasili* să fie recunoscut vinovat și condamnat în baza art.191 alin.(2) lit.b), d) Cod penal, la amendă în mărime de 700 unități convenționale, cu privarea de dreptul de a ocupa anumite funcții pe un termen de 4 ani în domeniul administrației publice, iar procesul penal în baza art.332 alin.(2) lit.b) Cod penal, să fie încetat, pe motiv că a intervenit termenul de prescripție de tragere la răspundere penală;

- *Vasiliev Nicolae* să fie recunoscut vinovat și condamnat în baza art.45 alin.(5), 191 alin.(2) lit.b), d) Cod penal la amendă în mărime de 700 unități convenționale, cu privarea de dreptul de a ocupa anumite funcții pe un termen de 4 ani în domeniul activităților de conducere în agricultură, iar procesul penal în baza art.332 alin.(1) Cod penal de încetat, pe motiv că a intervenit termenul de prescripție de tragere la răspunderea penală.

În motivarea apelului procurorul a invocat că, clădirea administrativă cu cazangeria și garajul sunt indispensabile și se aflau la balanța SA „Patria”, astfel garajul fiind o anexa a clădirii administrative a intrat legal în posesia primăriei s.Răcăria; - declarațiile martorilor E.Babin și I.Babin urmează a fi apreciate critic; - actul de predare-primire din 26.05.2006, este unul fals, deoarece SRL „Ratmos-R” nu avea nici un suport juridic să înstrăineze garajul; - la momentul semnării actului de predare-primire, primarul s.Xxxxxxx V.Șaban, era în concediu, astfel nu avea nici un drept să semneze actul de predare-primire.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 07 octombrie 2016, apelul procurorului a fost respins, ca nefondat.

În motivarea soluției date instanța de apel a indicat că, prima instanță corect a concluzionat asupra nevinovăției inculpaților, care se confirmă prin probele cercetate și administrate la dosar, nefiind stabilite în acțiunile acestora elementele infracțiunilor ce li se incriminează.

Instanța de apel a constatat că nevinovăția inculpaților în săvârșirea infracțiunilor imputate s-a dovedit integral prin ansamblul de probe prezentate și cercetate în cauză, și anume prin declarațiile inculpaților V.Șaban și N.Vasiliev, a reprezentantului părții vătămate V.Nadulișneac, a martorilor A.Babin, Z.Tcaci, cât și prin actele cauzei - anexa nr.1B la procesul-verbal nr.6 a comisiei de privatizare a bunurilor SA „Patria” din 30.11.2000 cu privire la „lista patrimoniului, destinat distribuirii în natură proprietarilor cotei-părți valorice din SA „Patria” grupului nr.1 reprezentant I.Babin; anexa nr.1 la procesul-verbal nr.2 din anul 2000 al Adunării Generale a lucrătorilor SA „Patria”; lista inventarului patrimoniului pentru stingerea datoriilor istorice ale SA „Patria”; anexele nr.4, 5 la ordinul Ministerului Finanțelor nr.29 din 28.02.2000; raportul de expertiză nr.601 din 12.04.2013.

Astfel, instanța a menționat că, potrivit raportului de expertiză nr.601 din 12.04.2013, în actul de predare-primire a patrimoniului nebănesc nr.1 din 19.06.2001, prezentat de către Primăria s.Xxxxxxx, manuscrisul „78, 79”, amplasat în rubrica nr.1 a aliniatului nr.1 „Clădirea administrativă” a fost adăugat la manuscrisul „77”, fapt ce denotă

că garajul cu nr.78 nu a fost transmis Primăriei s.Xxxxxxx în contul stingerilor datoriilor istorice.

Totodată, instanța de apel a conchis că V.Șaban și N.Vasiliev, în certificatele de proprietate privată cu nr.xxx, xxx, xxx și xxxx, eliberate de către Agenția Privatizare Teritorială Bălți, la 10.11.2000 nu au făcut constatări false, deoarece persoanele indicate aveau dreptul la cota valorică, iar în locul acesteia le-a fost transmis garajul, care la acel moment nu era transmis în proprietate Primăriei s.Xxxxxxx și nu se afla la balanța primăriei.

De asemenea, instanța de apel a respins argumentul procurorului privind falsificarea actului din 26.05.2006 de predare-primire a garajului, primarul semnându-l în timp ce se afla în concediu, menționând că nu au fost prezentate probe că în acest act au fost introduse modificări și că în el se conțin date false, iar semnarea acestuia de către primarul aflat în concediu, constituie o încălcare disciplinară și nu de ordin penal.

De asemenea, instanța de apel a indicat că, prin procesul-verbal nr.15 din 25.06.2001, se confirmă faptul transmiterii către primărie doar clădirea administrativă, fără a fi indicat garajul. Mai mult, în lista inventarului patrimoniului pentru stingerea datoriilor istorice ale SA „Patria” se regăsește și garajul clădirii administrative, fiind în gestiunea acesteia, iar SRL „Ratmos-R” era succesor în drepturi, astfel garajul în mod legal a fost transmis familiei Șaban în contul cotei părți valorice.

5. Nefiind de acord cu hotărârile judecătorești nominalizate, procurorul a declarat recurs ordinar, invocând temeiul prevăzut de art.427 alin.(1) pct.6) Cod de procedură penală, solicitând casarea acestora, cu trimiterea cauzei la rejudecare, pe motiv că instanțele de judecată au interpretat în mod tendențios și eronat probele administrate în cauză pronunțând o sentință nefondată de achitare; - instanța nu a luat în considerație că garajul și cazangeria sunt anexe auxiliare a clădirii administrative, fiind indispensabile și se aflau la balanța SA „Patria”, astfel garajul fiind o anexa a clădirii administrative a intrat legal în posesia primăriei s.Răcăria împreună cu clădirea administrativă și cazangeria; - SRL „Ratmos-R” nu are dreptul asupra cotelor valorice a cotașilor, prin urmare nu a putut înstrăina bunurile date; - inculpații au falsificat actul de predare-primire a garajului din 26.05.2006 și certificatele de proprietate privată pe numele familiei Șaban; - declarațiile martorilor E.Babin și I.Babin urmează a fi apreciate critic.

6. Judecând recursul ordinar în raport cu materialele cauzei și motivele invocate, Colegiul penal consideră că recursul urmează a fi admis din următoarele considerente.

Potrivit art.414 Cod de procedură penală, instanța de apel, judecând apelul, verifică legalitatea și temeinicia hotărârii atacate în baza probelor examinate de prima instanță, conform materialelor dosarului, și în baza oricăror probe noi prezentate instanței de apel, pronunțându-se asupra tuturor motivelor invocate în apel.

În conformitate cu prevederile art.417 alin.(1) pct.8) Cod de procedură penală, decizia instanței de apel trebuie să cuprindă temeiurile de fapt și de drept care au dus la respingerea apelului, precum și motivele adoptării soluției date.

Potrivit conținutului recursului, procurorul critică decizia instanței de apel invocând temeiul de casare prevăzut de art.427 alin.(1) pct.6) Cod de procedură penală, care stipulează că hotărârea instanței de apel poate fi supusă recursului pentru a repara eroarea

de drept în cazul când instanța nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel sau hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția.

Instanța de recurs consideră că, în prezenta cauză, evident se constată erorile de drept invocate de recurent și, în argumentarea poziției sale, verificând decizia atacată, constată următoarele.

Astfel, potrivit apelului declarat de procuror, unul din argumentele invocate este neaprecierea justă a probelor administrate pe caz de către prima instanță.

Cu referire la decizia recurată, Colegiul constată că instanța de apel, la demersul procurorului a reluat cercetarea judecătorească potrivit modului stabilit pentru prima instanță, dispunând audierea nemijlocită în ședința instanței de apel a reprezentantului părții vătămate, a inculpaților, a martorilor și prezentarea bazei probante scrise.

Însă, instanța de apel, redând conținutul declarațiilor inculpaților V.Șaban și N.Vasiliev, a reprezentantului părții vătămate V.Nadulișneac, a martorilor A.Babin, Z.Tcaci, la fel și a unui șir de probe scrise, care au fost cercetate și consemnate în procesul-verbal, nu le-a dat o careva apreciere în coroborare una cu alta.

Mai mult, instanța de apel în partea descriptivă a deciziei a făcut trimitere la probele din dosar, concluzionând că acestea nu confirmă vinovăția lui V.Șaban și N.Vasiliev, precum a făcut referire la probele aduse de partea acuzării, însă nu a cercetat și verificat minuțios și obiectiv fiecare probă separat sub toate aspectele, prin prisma pertinentei, concludentei, iar în ansamblul, din punct de vedere al coroborării lor, astfel, pripit a concluzionat că garajul nu a fost predat primăriei S.Răcăria odată cu clădirea administrativă, indicând că acesta nu se afla la balanța primăriei.

Concluzionând astfel, instanța de apel nu a verificat dacă garajul în cauză se afla la balanța SRL „Ratmos-R”, cine l-a administrat în perioada anului 2000 până în 2006, când a fost predat inculpatului V.Șaban. La fel, instanța nu a dat nici o apreciere extrasului din Registrul Bunurilor Imobile, din care rezultă că proprietar al garajului la momentul înstrăinării lui V.Vaban era Administrația publică locală și nicidecum SRL „Ratmos-R” (f.d.48-52).

Totodată, nu s-a dat apreciere declarațiilor reprezentantului legal al părții vătămate V.Nadulișneac, care a indicat că garajul se afla la evidența primăriei, de care se foloseau permanent și nimeni nu a înaintat careva pretenții sau obiecții asupra acestui fapt, mai mult că garajul se află pe teritoriul primăriei, fiind o anexă a clădirii administrative și fiind îngrădit cu gard împreună cu clădirea administrativă și cazangeria, astfel că nu putea fi transmisă primăriei doar clădirea administrativă, fără garaj și cazangerie.

În contextul celor expuse supra, Colegiul penal, reținând prevederile art.100 alin.(4) și art.101 alin.(1)-(4) Cod de procedură penală, remarcă că, verificarea probelor este o activitate a instanței privind constatarea veridicității probei sub aspectul corespunderii datelor de fapt pe care le conține proba cu realitatea obiectivă, care constă în analiza probelor administrate, coroborarea lor cu alte probe, verificarea sursei de proveniență a probelor. Verificarea probelor poate avea loc doar prin aplicarea procedurilor probatorii prevăzute de cod și se efectuează la toate fazele procesului penal. Sunt supuse verificării atât datele de fapt, cât și mijloacele de probă din care au fost obținute, iar probele se verifică atât prin efectuarea acțiunilor procesuale prevăzute de prezentul cod, cât și printr-o analiză logică a conținutului probei, a coroborării lor.

Într-o hotărâre este necesar nu numai de a face trimitere ori a reda declarațiile participanților la proces, dar și de a expune esența acestor depoziții, și legătura lor cu conținutul altor probe care în ansamblu confirmă sau infirmă o circumstanță pe cauză, de a argumenta de ce unele probe sunt admise, iar altele respinse.

Astfel, instanța de recurs menționează că aprecierea probelor este unul din cele mai importante momente ale procesului penal, deoarece întregul volum de muncă depusă de către organele de urmărire penală, de instanțele judecătorești, cât și de părțile din proces, se finalizează prin soluția ce va fi dată în urma acestei activități.

Colegiul penal constată că prevederile legii procesual penale sus menționate nu au fost respectate întocmai la judecarea apelului și pripit s-a menținut hotărârea primei instanțe.

Mai mult, reieșind din conținutul deciziei se constată că instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel de către procuror, deși acesta a invocat probe care, în opinia lui, confirmă vinovăția inculpaților în cele incriminate, cărora instanța nu le-a dat o apreciere justă, și anume declarațiilor reprezentantului părții vătămate V.Nadulișneac, a martorilor A.Babin, Z.Tcaci, cât și probelor scrise - anexei nr.1B la procesul-verbal nr.6 din 30.11.2000, anexei nr.1 la procesul-verbal nr.2 din anul 2000, listei inventarului patrimoniului pentru stingerea datoriilor istorice ale SA „Patria”, anexele nr.4,5 la ordinul Ministerului Finanțelor nr.29 din 28.02.2000.

Totodată, instanța nu a dat nici o apreciere declarațiilor martorului A.Babin date la urmărirea penală, potrivit cărora *de la SA „Patria” în contul achitării datoriei istorice au fost transmise bunuri, inclusiv clădirea administrativă împreună cu garajul și cazangeria, care au fost predate conform actului și el, în calitate de primar, a semnat actul și a primit bunurile la balanța primăriei. Pe toată perioada activității sale primăria se folosea de garaj pentru mașina de serviciu* (f.d.265 v.1).

La fel, instanța nu a dat apreciere nici declarațiilor inculpatului V.Șaban, care a recunoscut că *în perioada 2000-2006 de garaj se folosea primăria, că primăria nu a luat în arendă garajul de la presupusul proprietar SRL „Ratmos-R” și aceasta nu a înaintat careva pretenții referitor la folosirea garajul fără permisiunea sa, și că primăria nu a achitat careva plăți pentru arendă.*

Nu s-a dat apreciere nici „Inventariul patrimoniului pentru stingerea datoriilor istorice” semnat de președintele comisiei de privatizare I.Babin și contabilul-șef V.Ungureanu, unde la pct.10 „Obiecte administrative și de altă menire publică” sunt indicate *„clădirea administrativă, garajul clădirii administrative, cazangeria clădirii administrative” cu prețul total de 314908 lei* (f.d.36-37, 248-249 v.1).

În acest sens, superficial a verificat și s-a expus instanța asupra motivelor invocate în apel de către partea acuzării pe capătul de învinuire în baza art.332 Cod penal, considerînd că procurorul nu a prezentat probe în confirmarea acestei învinuiri, deoarece, în opinia procurorului, infracțiunea este comisă anume prin faptul înscrierii în certificatele de proprietate privată a datelor că garajul este eliberat din patrimoniul ÎA SRL „Ratmos-R” în contul cotei valorice, pe cînd garajul era proprietatea primăriei și nu a societății menționate.

Instanța de recurs atestă că, motivele din apel trebuie examinate printr-o analiză obiectivă, completă și sub toate aspectele de fapt și de drept, confruntându-le cu întreg materialul probator al cauzei.

Prin urmare, Colegiul penal consideră că instanța de apel s-a expus superficial asupra probelor administrate în cauză, fără a le analiza minuțios și detaliat în cumul cu probele prezentate de părți. Astfel, din textul deciziei instanței de apel se întrevede că aceasta a preluat aceleași motive ale sentinței, întemeindu-și soluția pe declarațiile inculpaților și a martorilor, neglijând o mare parte din argumentele și probele prezentate de partea acuzării care, în opinia acesteia, confirmă vinovăția inculpaților în cele imputate.

În concluzie, Colegiul penal constată că instanța de apel, care a menținut soluția primei instanțe, nu a soluționat cauza în conformitate cu prevederile legale, adică nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel de către procuror și hotărârea contestată nu cuprinde motive pe care se întemeiază soluția, eroare de drept cuprinsă de art.427 alin.(1) pct.6) Cod de procedură penală, ceea ce duce la casarea deciziei instanței de apel, cu dispunerea rejudecării cauzei în aceeași instanță, deoarece eroarea dată nu poate fi corectată de instanța de recurs.

Totodată, Colegiul penal constată că, la materialele cauzei este cererea de abținere a judecătorului A.Revenco (f.d.179 v.3), încheierea din 09.06.2016 privind admiterea cererii de abținere (f.d.184 v.3), însă lipsește încheierea privind constituirea completului nou format care a examinat cauza penală.

Potrivit art.435 alin.(1) pct.2) lit.c) Cod de procedură penală, în cazul în care eroarea judiciară nu poate fi corectată de către instanța de recurs, ea casează hotărârea atacată și dispune rejudecarea cauzei de către instanța de apel.

La noua rejudecare a cauzei instanța de apel are obligația să înlăture erorile menționate, să țină seama de împrejurările expuse, care au servit temei de casare a soluției adoptate și, cu respectarea prevederilor art.414 Cod de procedură penală, să verifice legalitatea și temeinicia sentinței atacate, să dea o apreciere obiectivă probelor administrate în cauză, având în vedere prevederile art.93, 95, 101 Cod de procedură penală, să se pronunțe asupra tuturor motivelor invocate în apel și, în dependență de datele obținute, să pronunțe o hotărâre legală, întemeiată și motivată, care să corespundă prevederilor art.417 Cod de procedură penală.

7. În conformitate cu prevederile art.434 și art.435 alin.(1) pct.2) lit.c) Cod de procedură penală, Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție

DECIDE:

Admite recursul ordinar declarat de procurorul în Procuratura de Circumscripție Bălți, Formusatii Andrei, casează total decizia Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 07 octombrie 2016, în privința lui Șaban Vasili și Vasiliev Nicolae, și dispune rejudecarea cauzei în aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată.

Decizia nu se supune nici unei căi de atac, pronunțată integral la **28 martie** 2017.

Președinte

Judecători

Nicolae Gordilă

Elena Covalenco

Liliana Catan

Iurie Diaconu

Ion Guzun